

Modelowa ustawa UNCITRAL o zautomatyzowanym zawieraniu umów

UNCITRAL Model Law on Automated Contracting

ŁUKASZ DAWID DĄBROWSKI*

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

 <https://orcid.org/0000-0003-2251-7791>

Artykuł 1

Definicje

1. Na potrzeby niniejszej Ustawy:
 - (a) „system zautomatyzowany” oznacza system komputerowy zdolny do wykonywania działań bez koniecznej weryfikacji lub ingerencji osoby fizycznej;
 - (b) „komunikat danych” oznacza informację wygenerowaną, wysłaną, odebraną lub przechowywaną za pomocą środków elektronicznych, magnetycznych, optycznych lub podobnych.
2. System zautomatyzowany może być zaprogramowany do działania w sposób warunkowany przyczynowo (deterministyczny) lub nieprzyczynowo (niedeterministyczny).

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza Ustawa ma zastosowanie do korzystania z systemów zautomatyzowanych w celu zawierania lub wykonywania umów, w tym poprzez:

* Dr, e-mail: ldabro@sgh.waw.pl

Podstawą tłumaczenia jest tekst w j. angielskim: Annex to the Resolution adopted by the General Assembly of the United Nations Commission on International Trade Law on 4 December 2024, 79/119. Model Law on Automated Contracting, <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/2424674e-mlautomatedcontracting-ebook.pdf> [dostęp: 24.07.2025 r.] (Aneks do Rezolucji przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego w dniu 4 grudnia 2024 r. podczas 47. posiedzenia plenarnego, nr 79/119. Modelowa ustawa o zautomatyzowanym zawieraniu umów. Tekst oryginalny dostępny na stronie <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/2424674e-mlautomatedcontracting-ebook.pdf> [dostęp: 24.07.2025 r.]).

- (a) generowanie lub przetwarzanie w inny sposób komunikatów danych stanowiących czynności związane z zawarciem umowy, takich jak oferta lub przyjęcie oferty;
 - (b) generowanie lub przetwarzanie w inny sposób komunikatów danych stanowiących czynności związane z wykonywaniem umowy, takich jak jej zmiana lub rozwiązanie.
2. Żaden przepis niniejszej Ustawy nie wpływa na stosowanie przepisów prawa regulujących projektowanie, uruchamianie, działanie lub wykorzystywanie systemów zautomatyzowanych.

Artykuł 3 **Wykładnia**

1. Przy interpretacji niniejszej Ustawy należy uwzględnić jej międzynarodowe pochodzenie oraz potrzebę promowania jej jednolitego stosowania i przestrzegania zasady dobrej wiary.
2. Kwestie objęte zakresem niniejszej Ustawy, które nie zostały w niej wyraźnie uregulowane, powinny być rozstrzygane zgodnie z ogólnymi zasadami, na których oparta jest ta Ustawa.

Artykuł 4 **Neutralność technologiczna**

Żadne z postanowień niniejszej Ustawy nie wymaga stosowania systemu zautomatyzowanego ani określonej metody w systemach zautomatyzowanych do zawierania lub wykonywania umów.

Artykuł 5 **Uznanie prawne automatycznego zawierania umów**

1. Umowie zawartej przy użyciu systemu zautomatyzowanego nie można odmówić ważności ani wykonalności wyłącznie z tego powodu, że żadna osoba fizyczna nie kontrolowała ani nie ingerowała w żadne działania związane z zawarciem tej umowy.
- [2. Umowie wykonywanej przy użyciu systemu zautomatyzowanego nie można odmówić ważności ani wykonalności wyłącznie z tego powodu, że żadna osoba fizyczna nie kontrolowała ani nie ingerowała w żadne działania związane z wykonaniem tej umowy.]¹

¹ Państwa, które chcą rozszerzyć zakres artykułu 5 o umowy wykonywane za pomocą systemu zautomatyzowanego, mogą zdecydować się na przyjęcie tego przepisu.

2. Działaniu podjętemu przez system zautomatyzowany w związku z zawarciem lub wykonaniem umowy nie można odmówić skutków prawnych, ważności ani wykonalności wyłącznie z tego powodu, że żadna osoba fizyczna nie kontrolowała ani nie ingerowała w żadne działania związane z wykonaniem tej umowy.

Artykuł 6

Uznanie prawne umów w postaci kodu komputerowego oraz wykorzystanie informacji dynamicznych w zautomatyzowanym zawieraniu umów

1. Umowie nie można odmówić ważności ani wykonalności wyłącznie z tego powodu, że jej postanowienia zawarte są w komunikatach danych w postaci kodu komputerowego.
2. Umowie nie można odmówić ważności ani wykonalności wyłącznie z tego powodu, że jej postanowienia zawierają informacje pochodzące ze źródła danych, które dostarcza informacje zmieniające się okresowo lub w sposób ciągły.
3. Działaniu związanemu z zawarciem umowy nie można odmówić skutków prawnych, ważności ani wykonalności wyłącznie z tego powodu, że działanie to obejmuje przetwarzanie komunikatów danych zawierających informacje pochodzące ze źródła, które dostarcza dane zmieniające się okresowo lub w sposób ciągły.

Artykuł 7

Przypisanie działań podejmowanych przez systemy zautomatyzowane

1. W relacjach między stronami umowy działanie wykonane przez system zautomatyzowany przypisuje się zgodnie z procedurą ustaloną przez te strony.
2. W przypadku, gdy ustęp 1 nie ma zastosowania, działanie wykonane przez system zautomatyzowany przypisuje się osobie, która używa tego systemu w danym celu.
3. Nie można odmówić przypisania danego działania systemowi zautomatyzowanemu wyłącznie z powodu nieoczekiwanego wyniku.
4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wpływa na stosowanie przepisów prawa regulujących skutki prawne przypisania osobie działania wykonanego przez system zautomatyzowany.

[Artykuł 8

Niespodziewane działania wykonywane przez systemy zautomatyzowane

1. O ile strony nie postanowią inaczej, gdy działanie wykonane przez system zautomatyzowany jest przypisane stronie umowy, druga strona umowy nie może się na to działanie powoływać, jeżeli, w świetle wszystkich okoliczności:

- (a) strona, której przypisuje się działanie, nie mogła w sposób racjonalny ocze-kiwać takiego działania; oraz
 - (b) druga strona wiedziała lub miała uzasadnione podstawy, aby przypuszczać, że strona, której przypisuje się dane działanie, nie spodziewała się tego działania.
2. Żaden przepis niniejszego artykułu nie wpływa na stosowanie przepisów prawa ani postanowień porozumień między stronami regulujących skutki prawne działań wykonanych przez system zautomatyzowany.]²

Artykuł 9

Wymogi informacyjne

Żaden przepis niniejszej Ustawy nie wpływa na stosowanie przepisów prawa, które mogą nakładać na osobę obowiązek ujawnienia informacji dotyczących projektowania, działania lub użycia systemu zautomatyzowanego, ani na stosowanie przepisów przewidujących skutki prawne za nieujawnienie takich informacji lub za ujawnienie informacji nieprawdziwych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd.

Artykuł 10

Niedopuszczalność wyłączenia odpowiedzialności

O ile prawo nie stanowi inaczej, strona nie może uchylić się od skutków prawnych wynikających z niezastosowania się do przepisów prawa wyłącznie z tego powodu, że użyła systemu zautomatyzowanego.

² Przepis ten został wprowadzony z myślą o państwach, które zamierzają wprowadzić jedno lub więcej szczególnych uregulowań dotyczących nieprzewidzianych działań podejmowanych przez systemy automatyczne.